

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm VI. Si quis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

lus II. in Extravag. Ambitiose. omnem rei Ecclesiasticae locationem ultra triennium prohibuit; quamvis hanc Extravagantem non receptam esse ubique, supra monui. Et hæc in materia favorabili: alioquin verò alienationis nomen in jure accipitur tantum solet pro ea actione, quæ dominium directum transfertur, uti constat ex L. 1. C. de fundo dotali. & L. alienatum 67. ff. de verborum significatione junctâ. L. 1. Cod. de jure emphyteutico. ubi negatur, quod emphyteuticus contractus alienatio sit, quia, ut Gl. ibi ait V. alienationis, dominium directum non transfertur. Videtur potest Molina disp. 464. Denique nomine Ecclesiæ in hac favorabili materia comprehenditur omnis locus pius Episcopi auctoritate constitutus. Ita sumitur ex hoc cap. nam Leonina constitutio, quæ ita extensa est, sicuti apparet in Authent. hoc jus. C. de SS. Ecclesijs, & refertur in c. 2. causa 10. q. 2. in ista materia approbatur, ac veluti canonizatur, ut ait Abb. hic n. ult. & idem quoad beneficium restitutionis in integrum docui lib. 3. tra. 4. c. 11. n. 3.

CAPITVLVM VI.

Si quis.

PARAPHRASIS.

Si Presbyter, Diaconus, aut Defensor Ecclesiasticum prædium alienandi subscripserit, cum id Deo exosum sit, anathemati subijci debet, nisi forte, qui alienavit, & qui accepit, celeriter restituendo sibi prospexerint; alioquin si id non egerint, præter pœnam jam nominatam, alienationis instrumentum, quod ab initio infirmum est, rescindatur; insuper quibuscunque Ecclesiasticis personis liceat se alienationi opponere, atque rem alienatam cum fructibus Ecclesiasticâ imploratâ auctoritate reposcere.

SUMMARIUM.

1. *Subscribentes auctoritative alienatio-*

ni rei Ecclesiasticae male facta pœnam incurrunt.

1. *Et alienario, si causa legitima non subsit, ipso jure nulla est.*
3. *Repetere autem possunt, & debent rem male alienatam cum fructibus, non tantum illi, qui eam alienaverunt, non obstante juramento de non repetendo.*
4. *Sed in defectum eorum etiam alij præsertim illius Ecclesiæ Clerici.*
5. *Et Ecclesiæ duæ actiones in tali casu competunt; personalis una, contra male alienantem; altera realis, ad rem alienatam sibi restituendam.*

Notandum primum. Qui alienationi rei Ecclesiasticæ male factæ auctoritative subscribunt, criminis, ac pœnæ coactores se reddunt. Consentit L. juberemur 14. C. de SS. Ecclesijs, & econonius ubi scriptus, ubi ait Glossa, quod facientes, & consentientes pari pœnâ teneantur.

Notandum secundum. Tametsi solennitas contrahendi servata sit, tamen causa alienandi rem Ecclesiasticam non adsit, ipso jure irrita est alienatio, quod verò dicitur, eam rescindi debere, & pertinet ad factum revocationis, vel ad declarationem nullitatis.

Notandum tertium. Qui male alienavit, & qui auctoritatem, vel consentium dedit, rem Ecclesiasticam unâ cum fructibus repetere possunt, & debent, & quibus non obstante juramento *argum. c. 1. de his que sunt à Prelatis &c.* & tradit Abb. hic n. 7. cum enim ex justitia obligati sint ad retractandum, ideo juramentum non obligat, ne fiat vinculum iniquitatis c. quæto. de jurejurando. Honestius tamen erit, si alius pro jurante repetat, ne alioquin, saltem specie externâ, agere videatur contra juramentum, quæ videtur esse mensura Glossæ in c. 1. V. contractum. de restitutione in integrum in 6.

Notandum 4. In defectum eorum, qui ex officio male alienata repetere debent, videlicet Prælatus, Capitulum, & superiores horum,

horum, si nolint ij, aut non possint, qui-
libet de Clero, seu Ecclesiastica persona, a-
gere potest ad restitutionem, seu revocatio-
nem, secundum Innoc. in c. cum olim n. 3.
de restibus. Versatur enim hîc jus publi-
cum & jus publicum. dist. 1. ubi Gl. ait,
quod, qui sacerdotem lædit, vel rem sa-
cram ab omnibus, tanquam de publico
crimine, accusari potest: præferendi tamen
sunt ejusdem Ecclesiæ Clerici Parochianis
Laicis, atque extraneis.

Potro Ecclesia in casu illegitimæ aliena-
tionis duas actiones habet, una est persona-
lis contra alienantem, ut illatum Ecclesiæ
damnum resarciat, altera est in rem, seu
realis, nisi malis dicere esse possessorij in-
terdicti adversus rei alienatæ possessorem,
procur. hic Gl. notavit V. alienata, & colli-
gitur ex L. 3. C. si tutor vel curator &c.
Tamen verò contra alienantem agi non
possit dictâ personali actione, si Ecclesia
per restitutionem indemnis reddita sit L. 1.
§. si plures. ff. de eo, per quem factum fue-
rit. Cum æquum non sit, Ecclesiam cum
alterius damno locupletari. Accusatio ta-
men institui potest ad pœnam, sive satisfac-
tionem pro injuria, sicuti docet Gl. in c.
monemus 18. V. reddere. causa 12. q. 2. ubi
ait: vel Ecclesia agit contra ementem v. g.
ad pœnam, vel ad interesse; si ad pœnam,
potest adhuc agere contra alienantem, quia
pœna unius non liberat alterum. Sin ad
interesse, non potest agere, quia jam suum
consecrata est, & ideo interesse desijt. U-
trum verò emptor, seu is, cui alienatio fa-
cta, pretium repetere possit, declarat hic
Abb. n. 12. & explicavi lib. 3. tra. 4. c. 10.
n. 4. in fine.

CAPITVLVM VII.

Ad aures.

PARAPHRASIS.

Prelatus Ecclesiæ sylvas per agricolas era-
dicari, & terram arabilem fieri curavit.
Postea quæsiuit, an ea terra iisdem a-

gricolis in emphyteusin pro censu annuo
jure hæreditario dari possit. Respon-
dit Alex. III. ipsis, vel filijs eorum eam
terram posse tali pacto tradi in emphy-
teusin, nisi alijs cum majore Ecclesiæ u-
tilitate simili modo tradi possit.

SUMMARIUM.

1. Terra facta arabilis, utilis Ecclesia,
in emphyteusin dari potest.
2. Eo modo, secundum quem majorem
inde utilitatem consequi possit Ecclesia.

Notandum primò. Si Ecclesiæ utilis sit
terra arabilis, colonis tradi potest in
emphyteusin ad aliquot generationes Auth.
de non alienandis. S. emphyteusi. Et verò
plerumque manifesta est utilitas, aut ne-
cessitas, terras incultas & quæ multo la-
bore indigent, in emphyteusin tradendi:
nihilominus, spectato communi jure, adhi-
bendus esset consensus Capituli, & superio-
ris, nisi consuetudo aliud obrineat.

Notandum secundò. Ecclesia fundos
suos eo modo elocare, aut in emphyteusin
dare debet, secundum quem majorem u-
tilitatem consequi potest. Ita Gl. hic, &
sumitur ex cap. sine exceptione 52. causa
12. q. 2. ubi indicatur, ita semper aliena-
tionem esse instituendam, ut magis profu-
tura sit; quare in eodem c. indicatur, &
bene admonet inter alios Suarez tom. 4. de
Religione lib. 2. c. 27. n. 3. alienationem
unius rei minus utilis ita faciendam esse,
ut loco ejus alia utilis, & commodior com-
paretur, dummodo id fieri possit.

CAPITVLVM VIII.

Vt super.

PARAPHRASIS.

Ravennatensis Archiepiscopus consuluit
Cælestinum III. cum antecessor ipsius
possessions, & reditus à Rege, & alijs
locis provenientes perceperit in suos u-
sus, quoad vixit, neque alij infeudârît,
num censerî debeant, esse de mensa E-
piscopali, ita, ut ipse ratione juramenti
Gg 2 Sedi